

OLIMPIADA NAȚIONALĂ „LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ”

Etapa națională

5 mai 2026

NIVELUL 2 – clasele a VII-a și a VIII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție precizările de mai jos.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto. Utilizarea acestora va atrage după sine descalificarea concurentului.**

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

44 de puncte

Sylvie și Bruno

de Lewis Carroll

Vice-Guvernatorul și „Doamna” lui stăteau foarte aproape de mine, discutând despre o scrisoare deschisă care tocmai fusese adusă de Profesorul ce stătea la câțiva metri depărtare, așteptând supus. [...]

— Ia să mai auzim o dată bucată aia din scrisoare, a zis Mylady.

Iar Vice-Guvernatorul a citit cu voce tare:

— ... și prin urmare vă rugăm să binevoiți a accepta funcția de Rege, fiind ales în unanimitate de Consiliul din Țara Elfilor; și să permiteți fiului dumneavoastră, Bruno — despre a cărui bunătate, istețime și frumusețe s-a auzit până la noi —, să fie considerat Succesor legal.

— Păi, și care-i problema? a întrebat Mylady.

— Cum, nu-ți dai seama? Ambasadorul care ne-a adus scrisoarea asta așteaptă în casă; și sigur o să-i vadă pe Sylvie și Bruno; iar apoi, când o să dea cu ochii de Uggug și-o să-și amintească toate astea cu „bunătate, istețime și frumusețe”, e limpede c-o să...

— Și unde găsești tu băiat mai bun ca Uggug? I-a întrerupt Mylady indignată. Sau mai isteț, sau mai drăguț?

La care Vice-Guvernatorul i-a tăiat-o scurt:

— Nu înșira tâmpenii! Singura noastră șansă e să-i ținem departe de ochii lui pe țăncii ăia doi. Dacă reușești tu să faci asta, poți lăsa restul în seama mea. O să-l fac eu să creadă că Uggug e un model de istețime și toate alea. [...]

— Hai să mergem să-l primim pe Ambasador, a zis Mylady și i-a făcut semn Profesorului. În ce cameră ne așteaptă? I-a întrebat.

— În Bibliotecă, Mylady.

— Și cum ziceați că-l cheamă? [...]

— Adipozitatea Sa, Baronul Doppelgeist.

— Du-te *tu* și primește-l, i-a zis Mylady Vice-Guvernatorului, iar *eu* o să mă ocup de copii.

Mă duceam după Vice-Guvernator, dar m-am răzgândit în ultima clipă și-am pornit după Mylady, curios să văd cum o să reușească să-i ascundă pe copii.

Am găsit-o ținând-o pe Sylvie de mână și cu cealaltă mână mângâindu-l pe Bruno pe păr, din cale-afară de tândră și mămoasă; ambii copii păreau năuciți și cam înspăimântați.

— Scumpii mei, le spunea, v-am pregătit un mic răsfăț! Profesorul vă va duce la o plimbare lungă prin pădure în seara asta minunată. Și veți lua un coș cu mâncare ca să faceți un picnicuț pe malul râului!

Bruno a sărit în sus și-a bătut din palme. [...]

Sylvie, care încă părea destul de surprinsă, a întins gura pentru un pupic.

— Mulțumim *foarte* mult, a zis ea cu toată sinceritatea.

Mylady și-a întors capul pentru a-și ascunde rânjetul larg și victorios care i se așternuse pe fața mare, asemenea unei încrețituri pe suprafața unui lac.

— Nătărăi micuți! și-a murmurat în barbă îndreptându-se spre casă.
Am urmat-o înăuntru.

— Întocmai, Excelență, spunea Baronul când intram și noi în Bibliotecă. Toată infanteria era sub comanda *mea*.

S-a întors și i-a fost prezentat cum se cuvine lui Mylady.

— Un erou *militar*? a spus Mylady.

Omulețul grăsun a surâs afectat.

— Ah, da, a răspuns plecându-și privirea modest. Străbunii mei au fost cu toții faimoși pentru geniul militar.

Mylady a zâmbit plină de curtoazie.

— Se trage adesea din familie, a spus ea, la fel ca și dragostea pentru produsele de patiserie.

Baronul a părut ușor ofensat, iar Vice-Guvernatorul a schimbat discret subiectul. [...]

— Haideți să dăm o raită prin grădină. Îmi povesteți ceva, a continuat el în vreme ce ieșeau din casă toți trei, ceva despre o mare bătălie în care dețineți comanda infanteriei...

— Așa este, a zis Baronul. Inamicul, cum ziceam, era cu mult mai numeros ca noi; dar eu mi-am condus oamenii drept în mijlocul lor... [...]

În acel moment a apărut Uggug, care a dat o nouă turnură conversației.

— Permiteți-mi să vi-l prezint pe fiul meu, a zis Vice-Guvernatorul, adăugând în șoaptă: unul dintre cei mai buni și mai isteți băieți care-a trăit vreodată pe Pământ! Mă voi strădui să vă arăt cât de isteț este. Știe tot ce *nu* știu ceilalți băieți; e-atât de priceput la mânuitul arcului, la pescuit, la muzică... dar vă las să judecați singur. Vedeți ținta aceea de colo? O să tragă cu săgeata în ea. Băiete dragă, a continuat cu voce tare, Adipozitatea Sa dorește să te vadă trăgând. Aduceți-i Alteței Sale arc și săgeți!

Uggug părea foarte bosumflat când a luat arcul și săgețile și se pregătea să tragă. Exact în clipa în care săgeata a țâșnit din arc, Vice-Guvernatorul l-a călcat zdravăn pe degetul mare de la picior pe Baron, care a urlat de durere.

— Mii și mii de scuze! a exclamat. Am făcut un pas înapoi de încântare. Ia uitați! Drept în mijloc! Baronul se holba uluit.

— Dar ținea arcul atât de stângaci, că părea imposibil! a bâiguit.

Însă nu mai era loc de îndoială: săgeata se afla chiar în centrul țintei!

— Lacul e foarte aproape, a continuat Vice-Guvernatorul. Aduceți-i Alteței Sale o undiță!

Atunci Uggug a luat cam în silă undița și a legănat momeala pe deasupra apei.

— Un gândac pe mâna dumneavoastră! a strigat Mylady ciupindu-l pe Baron de mână mai tare decât dacă l-ar fi apucat cu cleștii zece homari deodată. Soiul *ăsta* e veninos, a explicat ea. Dar *ce* păcat! Ați ratat chiar momentul când a scos peștele!

Un cod enorm și mort zăcea întins pe mal, cu cârligul în gură.

— Am crezut mereu, a bâiguit Baronul, că peștele *ăsta*, codul, trăiește în apă *sărată*.

— Nu și-n țara *asta*, a zis Vice-Guvernatorul. Intrăm? Pe drum, puneți-i fiului meu niște întrebări – pe *orice* temă doriți!

Iar băiatul cel îmbufnat a primit un brânci zdravăn ca să meargă pe lângă Baron.

— Ar putea Alteța Voastră să-mi spună, a început cu precauție Baronul, cât ar face șapte ori nouă?

— La stânga! a țipat Vice-Guvernatorul luând-o repede înainte ca să arate drumul – dar atât de repede, încât a dat peste nefericitul său oaspete, care a căzut cu toată greutatea în nas.

— Vai, *mii* de scuze! a exclamat Mylady în timp ce îl ajuta, împreună cu soțul, să se ridice în picioare. Fiul meu tocmai se pregătea să răspundă „șazeci și trei” când ați căzut!

Baronul n-a zis nimic: era plin de țărână și părea foarte rănit atât la trup, cât și la suflet. Însă după ce l-au primit în casă și l-au periat zdravăn, lucrurile parcă se mai îndreptaseră un pic. Cina s-a servit la timp și buna-dispoziție a Baronului părea să crească odată cu fiecare nou fel de mâncare; însă toate eforturile de a-l determina să-și exprime părerea față de istețimea lui Uggug păreau zadarnice; în cele din urmă, tânărul acela interesant a părăsit încăperea, acum putând fi văzut pe fereastra deschisă hoinărind pe peluză cu un coșuleț în care strângea broaște.

— Dragul de el, ce pasionat este de Științele Naturii! a zis mama cea iubitoare. Baroane, dar vă *rugăm*, acum spuneți-ne ce părere aveți despre el.

— Ca să fiu absolut sincer, a zis Baronul precaut, aș mai dori o *mică* dovadă. Parcă i-ați menționat priceperea în ceea ce privește...

— Muzica? a spus Vice-Guvernatorul. Vai, dar e pur și simplu un copil-minune! Trebuie să-l ascultați cântând la pian. Apoi, ducându-se la fereastră: Ug... adică, fiule! la vino o clipă, și *adu-l cu tine și pe profesorul de muzică*! Ca să-i dea paginile, a adăugat pe post de explicație.

Pentru că-și umpluse deja coșul cu broaște, Uggug nu s-a împotrivit, astfel că în curând s-a ivit în cameră urmat de un omuleț cu figură firoasă, care l-a întrebat pe Vice-Guvernator:

— Tce fell de Muzikă doritzi?

— Sonata pe care Alteța Sa o cântă atât de bine, a spus Vice-Guvernatorul.

— Altetza Sa înkă n-a..., a dat să zică profesorul de muzică, dar Vice-Guvernatorul i-a tăiat-o scurt.

— Liniște, domnule! Mergeți și dați paginile pentru Alteța Sa. Draga mea (spre Guvernatoare), îi arăți tu ce are de făcut? Iar între timp, Baroane, eu o să vă prezint o hartă extraordinar de interesantă pe care-o avem — a Țării de Afară și a Țării Basmelor, lucruri din astea.

Până când Mylady a terminat să-i explice Profesorului de muzică ce are de făcut și a revenit lângă ei, harta fusese atârnată, iar Baronul era deja extrem de năucit de obiceiul Vice-Guvernatorului de a arăta spre un loc în vreme ce urla numele altuia.

Lucrurile s-au înrăutățit și mai tare când li s-a alăturat Mylady, care a început să arate alte locuri și să strige alte nume; iar în cele din urmă Baronul, disperat, s-a apucat să arate el singur locuri și a întrebat firav:

— Pata aceea mare și galbenă este Țara Basmelor?

— Da, aceea-i Țara Basmelor, a spus Vice-Guvernatorul; și-ai putea să-i cam sugerezi, i-a șoptit lui Mylady, să se întoarcă acasă mâine. Se îndoapă ca un rechin! Nu se prea cuvine să-i spun *eu*.

Soția lui a prins ideea și a început imediat să-i facă aluzii dintre cele mai subtile și discrete.

— Să vedeți ce drum scurt e înapoi până-n Țara Basmelor! Păi, dacă porniți mâine dimineață, ajungeți acolo în doar o săptămână și un pic!

Baronul a privit-o neîncrezător.

— Mi-a luat o lună întreagă ca să *vin*.

— Dar drumul de întoarcere e întotdeauna mai scurt, nu știți?

Baronul s-a uitat rugător la Vice-Guvernator, care a intervenit imediat.

— În răstimpul cât a durat să veniți aici *o dată*, puteți să vă întoarceți de *cinci* ori — dacă porniți mâine dimineață!

În tot acest timp, prin cameră răsuna Sonata. Baronul se vedea nevoit să recunoască în sinea lui că era splendid interpretată; însă zadarnic încerca să arunce măcar o privire către tânărul interpret. De fiecare dată când era gata-gata să-l zărească, era împiedicat fie de Vice-Guvernator, fie de soția lui, care-i arătau vreun alt loc de pe hartă și-l asurzeau cu vreun nume nou.

În cele din urmă a renunțat, dorindu-le în grabă „Noapte bună” și părăsind camera, în vreme ce gazdele sale schimbau priviri victorioase.

— Dibaci executat! a strigat Vice-Guvernatorul. Abil născocit! Dar ce-i cu tot tropăitul ăla pe scări? A întredeschis ușa, a privit afară și-a adăugat pe un ton consternat:

— Sunt coborâte cuferele Baronului!

— Și ce-i cu tot huruitul ăla de roți? a strigat Mylady.

A tras cu ochiul printre perdelele de la fereastră.

— Trăsura Baronului a tras la scară! a gemut ea.

În clipa aceea s-a deschis ușa; s-a ivit o față grasă și furioasă; o voce răgușită, feroce a tunat cuvintele:

— Am camera plină de broaște – am plecat! iar ușa s-a închis din nou.

Și totuși în încăpere continua să răsune splendida Sonată.

traducere din limba engleză și note de Veronica D. Niculescu

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Baronul Doppelgeist deține funcția de

- Ambasador.
- Profesor de muzică.
- Rege al Țării Elfilor.
- Vice-Guvernator.

2. Mylady îi trimite pe Sylvie și pe Bruno în pădure pentru

- a aduna broaște în coșulețe.
- a-i ascunde de ochii Baronului.
- a studia natura cu Profesorul.
- a organiza un picnic la prânz.

3. În timpul demonstrației de tras cu arcul, Baronul urlă de durere pentru că

- a. a căzut în nas pe drumul de țară.
- b. Mylady l-a ciupit de mână foarte tare.
- c. Uggug l-a nimerit cu una dintre săgeți.
- d. Vice-Guvernatorul l-a călcat pe picior.

4. Harta pe care Vice-Guvernatorul i-o prezintă Baronului Doppelgeist cuprinde

- a. Țara de Afară și Țara Elfilor.
- b. Țara de Afară și Țara Basmelor.
- c. Țara Basmelor și drumul spre mare.
- d. Țara Elfilor și Țara Basmelor.

5. Plecarea bruscă a Baronului este cauzată de faptul că

- a. a fost jignit de aluziile neinspirate ale gazdei.
- b. drumul de întoarcere spre casă era mai scurt.
- c. Sonata la pian era interpretată prea zgomotos.
- d. și-a găsit, seara, camera plină de broaște.

B. (8 puncte: 1 punct pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos.

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Bagajele Baronului sunt coborâte pe scări.
- 2. Baronul anunță plecarea sa imediată.
- 3. Baronul testează abilitățile matematice ale băiatului.
- 4. Gazdele și Baronul analizează o hartă.
- 5. Mylady îi trimite pe Sylvie și pe Bruno în pădure.
- 6. Uggug este prezentat Ambasadorului.
- 7. Un cod uriaș apare pe malul lacului.
- 8. Vice-Guvernatorul citește scrisoarea sosită din Țara Elfilor.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, în enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

- 1. Precizează motivul pentru care Baronul este sceptic în privința peștelui „prins” de Uggug.
- 2. Menționează calitățile atribuite lui Bruno în scrisoarea venită de la Consiliul din Țara Elfilor.
- 3. Explică modul în care Mylady își trădează adevăratele intenții față de Sylvie și Bruno.
- 4. Prezintă ce se întâmplă, de fapt, în momentul probei de muzică.

D. (14 puncte)

Imaginează-ți că ești un observator la curtea Vice-Guvernatorului și asști la vizita Baronului Doppelgeist.

Redactează o pagină de jurnal, de 20 de rânduri, în care să îți exprimi impresiile despre strategia părinților de a-l prezenta pe Uggug drept un „model de istețime”, valorificând detalii din text.

Data redactării jurnalului este 5 mai 2026.

SUBIECTUL al II-lea

30 de puncte

Violonist de origine franco-italiană, crescut între Franța și Italia, Emmanuel Resche-Caserta este concertmaestrul celebrului ansamblu Les Arts Florissants, înființat de William Christie. A devenit unul dintre cei mai apreciați interpreți ai generației sale. [...] În paralel, predă la Conservatorul din Amsterdam și își dezvoltă propriul ansamblu, Exit, dedicat proiectelor de suflet. Interviuul a avut loc cu prilejul concertului susținut în cadrul Festivalului George Enescu.

Sunteți de origine franco-italiană. Ați locuit mai mult în Franța sau în Italia?

Am crescut mai degrabă în Franța, dar părinții mei vorbeau italiană – pentru că tata era profesor de italiană –, și, în copilărie, mi-am petrecut toate vacanțele de vară în Italia, în Calabria, unde erau bunicii. Am locuit o vreme și la Palermo, în Sicilia, pentru studii. Acum, două dintre surorile mele locuiesc la Roma, așa că, atunci când mă duc în Italia, de obicei merg la Roma. Legăturile cu Italia rămân, deci, constante.

La ce vârstă ați început studiul viorii? Și când ați ales vioara barocă?

Am început să cânt la pian pe la trei-patru ani, cu mama mea. Frații și surorile mele au făcut pian, dar la șapte ani părinții mi-au propus să schimb și să trec la vioară, pentru că erau prea mulți pianiști în casă și un singur pian.

Erați cel mai mic?

Eram la mijloc, dar cel mai mic dintre frații cei mari. Părinții mi-au propus să fac vioară, iar eu am fost un băiat cuminte și am spus *da* fără să mă gândesc, dar chiar de la primul curs am fost fascinat. A fost o încântare primul curs de vioară.

Unde se întâmpla asta?

La Clermont-Ferrand, în centrul Franței. Dar noi locuiam la țară, la o oră de Clermont-Ferrand. Acolo am crescut. Deci am îndrăgit imediat vioara și am studiat-o până pe la 18-19 ani. Iar la 18 ani am descoperit întâmplător muzica barocă. Chiar întâmplător, pentru că nu era deloc prezentă la conservatorul unde învățam. Nici acasă nu ascultam prea multă muzică. La noi în casă se făcea muzică, dar nu aveam obiceiul de a asculta discuri. În plus, nici nu știam că există această direcție a cercetării în muzica veche, cu instrumente de epocă. Am descoperit-o din întâmplare, fiind chemat să înlocuiesc un violonist într-un concert studentesc. Pur și simplu m-a cucerit imediat. Am abandonat repede totul, ca să fac doar asta.

Care au fost cele mai importante înregistrări pe care le-ați ascultat în copilărie și mai ales în adolescență?

Aș spune că... niciuna. Nu ascultam muzică deloc. Însă mi-a plăcut întotdeauna să citesc partituri și să fac muzică împreună cu alții. Dar nu pot spune că eram meloman – aveam alte pasiuni, poate chiar mai puternice: artele vizuale, pictura, arhitectura antică și renașcentistă, acelea erau adevăratele mele pasiuni, împreună cu vioara. Dar ascultatul muzicii mai puțin. Poate și de aceea muzica veche îmi place atât de mult: pentru că nu lucrezi neapărat cu tradiția de interpretare, ci cu sursele.

Predați de câțiva ani la Conservatorul din Amsterdam. Cum încercați să le transmiteți studenților curiozitatea și sensibilitatea indispensabile pentru muzica barocă?

Cred că sensibilitatea nu se poate transmite – ea există sau nu. Dacă simt la cineva sensibilitate pentru un repertoriu, să zicem muzica franceză sau italiană, încerc să cultiv asta și, prin asociere, s-o fac să crească asemenea unei plante, ca atunci când ai un butaș, lăsând interesul să se dezvolte și prin alte repertorii.

Farmecul discret al viorii baroce,

Interviu cu Emmanuel Resche-Caserta, realizat de Petruș Costea,
în „Observator Cultural” nr. 1274/2025

A. (16 puncte: 4 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, în enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, valorificând textul dat.

1. Notează motivul pentru care artistul a început să studieze vioara.
2. Precizează două legături afective pe care le are artistul cu Italia.
3. Menționează două pasiuni ale lui Emmanuel Resche-Caserta, în afară de muzică.
4. Explică, în 4-6 rânduri, secvența: „Cred că sensibilitatea nu se poate transmite – ea există sau nu”.

B. (14 puncte)

Redactează un text, de cel mult 20 de rânduri, în care să le prezinți colegilor opinia ta despre modul cum se împacă tradiția și influențele lumii contemporane în cultivarea pasiunilor. În redactarea răspunsului, vei valorifica textul-suport și experiența personală/culturală.

SUBIECTUL al III-lea

16 puncte

(Se vor acorda câte 4 puncte pentru fiecare cerință.)

Răspunde, în enunțuri, la cerințele formulate mai jos, referitoare la textul multimodal.

1. Menționează scopul afișului.
2. Notează două informații referitoare la desfășurarea evenimentului.
3. Explică relația dintre afirmația din afiș „Noi vrem să fim trimbulinzi*” și versurile lui Nichita Stănescu din poezia „Cântec în doi”:

*Noi nu vrem să fim geniali,
noi vrem să fim trimbulinzi
între nori, de sus în jos
lungiți ori scurtați prin
oglinzi.*

4. Prezintă, în 5-10 rânduri, relația dintre subtitlul „concert de muzică albastră” și elementele vizuale din afiș.

*trimbulinzi – termen inventat de poetul Nichita Stănescu